

ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ ЩОДО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ОСОБИ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

Катеринчук К.В., к.ю.н., доцент кафедри кримінально -правових дисциплін ННППІ НАВС

З прийняттям Кримінального кодексу України (далі - КК) 2001 року минуло вже досить часу для того, щоб зробити висновок про те, що даний закон не є стабільним. Таке твердження залежить від того, що за доволі короткий термін (це 13 років) було внесено зміни та доповнення до нього. Ми пропонуємо більш докладніше розглянути, дослідити та проаналізувати злочини проти здоров'я особи, а саме ті закони, які формували та вдосконалювали нині діючий КК. Першим законом який вносить зміни до статті 127 (Катування) був Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посилення правового захисту громадян та запровадження механізмів реалізації конституційних прав громадян на підприємницьку діяльність, особисту недоторканність, безпеку, повагу до гідності особи, правову допомогу, захист», який дану статтю виклав в такій редакції: 1. Катування, тобто умисне заподіяння сильного фізичного болю або фізичного чи морального страждання шляхом нанесення побоїв, мучення або інших насильницьких дій з метою спонукати потерпілого або іншу особу вчинити дії, що суперечать їх волі, в тому числі отримати від нього або іншої особи інформацію, свідчення або визнання, покарати за його дії, які він скоїв або у скоєнні яких підозрюється, або залякування його або інших осіб - карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

3. Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені працівниками правоохоронних органів, - караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

4. Дії, передбачені частиною третьою цієї статті, якщо вони призвели до загибелі людини, - караються позбавленням волі на строк від дванадцяти до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі».

Введені зміни до статті 127 КК України конкурували з ч. 2 ст. 126 (побої і мордування), статтями 161 (порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або релігійних переконань), 189 (вимагання), 365 (перевищення влади або службових повноважень), 373 (примушування давати показання), 424 (перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень) КК України. Наразі це створювало суттєві невідповідності складності для кваліфікації злочинів. Згодом Законом України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності», яким вносяться зміни в абзац другий частини другої статті 125 після слова «карається» доповнити словами «штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або»;

А стаття 127 (Катування) даним Законом була викладена в такій редакції: 1. Катування, тобто умисне заподіяння сильного фізичного болю

або фізичного чи морального страждання шляхом нанесення побоїв, мучення або інших насильницьких дій з метою примусити потерпілого чи іншу особу вчинити дії, що суперечать їх волі, у тому числі отримати від нього або іншої особи відомості чи визнання, або з метою покарати його чи іншу особу за дії, скоєні ним або іншою особою чи у скоєнні яких він або інша особа підозрюється, а також з метою залякування чи дискримінації його або інших осіб - карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням свого службового становища, - караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років»;

05 листопада 2009 року до розділу II. Злочини проти життя та здоров'я особи КК України, а саме що стосується злочинів проти здоров'я особи були внесені доповнення Законом України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості». Даний Закон доповнив частини 2 статей 121 (умисне тяжке тілесне ушкодження), 122 (умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження), 126 (побої і мордування), 127 (катування) КК положенням відповідно до якого визначався мотив, як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони цих складів злочину. Отже, цим Законом законодавець встановлює кримінальну відповідальність за перелічені вище злочини з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості.

Отже, аналізуючи зазначені вище Закони можна зазначити, що більшість змін та доповнень «азнала» стаття 127 (катування) КК. Дані зміни та доповнення до статей, які встановлюють кримінальну відповідальність за злочини проти здоров'я особи та розміщені в КК України не відповідають міжнародним нормативно-правовим актам, що ратифіковані Україною. На нашу думку, потрібно все ж адаптувати закон про кримінальну відповідальність до міжнародних стандартів та вносити зміни та доповнення що не будуть їм суперечити.